

Kapitola I. Základní rysy období

§ 1. První světová válka a její následky (Vladimír Lébl) - - - - - 7
Důsledky války - Česká hudba a občanské uvědomění - Vytváření perspektiv

§ 2. Zásadní význam vzniku ČSR pro český hudební život (Jaroslav Jiránek, D: Josef Bek, M: Oldřich Pukl) - - - - - 9
Programy nového uspořádání českých hudebních poměrů - Idea socializace a její historická příprava - Ve skutečnosti nešlo o socializaci, ale o zestátnění - Meze zestátnění a podnikatelské řešení hudebního života - Národnostní otázka v nových hudebních poměrech - Zásadní změny v postavení českého hudebního života
Bibliografie (Marie Skalická)

§ 3. Změna sociálního postavení českých hudebníků (Jaroslav Jiránek, D: Josef Kotek, M: Jan Kozák) - - - - - 14
Hudba jako svobodné povolání - Popřevratový vzrůst možností domácího uplatnění hudebníků - Tržní povaha převážné většiny těchto pracovních příležitostí - Zprostředkovatelská činnost a její soukromopodnikatelský charakter - tzv. kapelnická živnost - Konkurenční boj - Stav a vývoj zájmových hudebnických organizací - Právo autorské a jeho vývoj
Bibliografie (Marie Skalická)

§ 4. Moderní institucionalizace českého hudebního života (Josef Bek, Jaroslav Jiránek, Oldřich Pukl, D: Josef Kotek, M: Ladislav Hrdý, Jaroslav Kasan, Jiří Pilka) - - - - - 27
Konkrétní proměny základního modelu trojfázové realizace hudby - Hudební nakladatelství - Výroba hudebních nástrojů - Gramofonový průmysl - Zvukový film - Rozhlas - Hudební instituce jako produkt i producent hudebního života
Bibliografie (Marie Skalická)

§ 5. Strukturální změny ve společenském bytí hudby (Jaroslav Jiránek, Josef Kotek) - - 38
Proměny celkové struktury českého hudebního života - Regrese církevní hudby - Zánik primární existence hudebního folklóru - Městská a dělnická zpěvnost - Proměny v oblasti společenského zpěvu - Profesionalizace jako hlavní nástroj destrukce staré společenské báze hudby - Komeracionalizace jako rub profesionalizace; vznik šlágrů - Profesionální vzestup umělecké hudby - Vstup masových médií do konzumní hudby - Moderní žánrová a stylová diferenciacie - Vnitřní periodizace zkoumaného období
Bibliografie (Marie Skalická)

Kapitola II. Hudební život

§ 1. Hudební život v prvních letech republiky (Jaroslav Jiránek, Oldřich Pukl, D: Josef Bek, Miroslav K. Černý) - - - - - 63
Program MŠANO - Zestátnění pražské a utvoření brněnské státní konzervatoře - Hudební věda na univerzitách - Soukromopodnikatelské řešení situace České filharmonie - Zezemštění Ná-

rodního divadla v Praze a vybudování Národního divadla v Brně a Ostravě - Spor ve Vinohradském divadle a likvidace druhé pražské operní scény - Kritická bilance programu MŠANO - Revoluční přeměny slovenského hudebního života - Německý odboj a zabránění budovy bývalého Stavovského divadla - Národní očista veřejného a spolkového života - Ideová koncepce „odněmčení“ českého hudebního života - Odras této koncepce ve vlastní hudební praxi - Zahraniční orientace na Západ, zejména Francii

Bibliografie (Marie Skalická)

§ 2. Rozvoj výkonného hudebního umění (Josef Bek, Oldřich Pukl, D: Jitka Ludvová, M: Ella Illingová, Vilém Pospíšil, Karel Pravoslav Sádlo) - - - - - 79
Profesionální vzestup výkonného umění - Ostrčilova éra v Národním divadle - Pěvci Ostrčilovy éry - Ferdinand Pujman - Talichova éra v České filharmonii - Talich jako šéf opery Národního divadla - Pěvci Talichovy éry - Nové německé divadlo v Praze - Národní divadlo v Brně - Ostatní operní scény - Ostatní orchestry a jejich dirigenti - Komorní soubory - Sólisté a instrumentalisté - Pěvecká sborová tělesa - Hudební pedagogové - Zahraniční úspěchy české hudby
Bibliografie (Marie Skalická)

§ 3. Hudební věda, kritika a publicistika, její nové úkoly a podmínky rozvoje (Miroslav K. Černý, D: Karel Risinger, R: Josef Bek, Jaroslav Jiránek) - - - - - 117
Celková situace - Zdeněk Nejedlý a jeho škola - Vladimír Helfert a jeho škola - Okruh spolupracovníků časopisu Smetana - Rozvoj hudební teorie v užším slova smyslu tzv. skladebných nauk - Ostatní osobnosti na rozhraní vědy a publicistiky - Rozvoj české hudební kritiky - Německá hudební věda a publicistika ve vztahu k české hudbě - Stručné závěry
Bibliografie (Marie Skalická)

§ 4. Nejvýznamnější události a charakter dvacátých let (Josef Bek, Miroslav K. Černý, Jaroslav Jiránek, Josef Kotek, Ivan Poledňák, Oldřich Pukl, M: Jaroslav Kasan, Zdenka Pilková, R: Josef Bek, Jaroslav Jiránek) - - - - - 139
Úsilí o světovou kulturní integraci a diferenciacie hudebních spolků - Jubilejní rok Smetanův a pražské festivaly ISCM - Aféra kolem Vojcka - Počáteční rozvoj rozhlasového hudebního vysílání - Proměny bytové hudby - Celková situace v oblasti hudební publicistiky - Dvacátá léta v zrcadle sebepoznání
Bibliografie (Marie Skalická)

§ 5. Přelom let třicátých a znovu vzrůstající občanská váha hudby (Josef Bek, Miroslav K. Černý, Jaroslav Jiránek, Josef Kotek, Ivan Poledňák, Oldřich Pukl, M: Jaroslav Kasan, Milada Ladmanová, Zdenka Pilková, R: Josef Bek, Jaroslav Jiránek) - - - - - 162
Nová společenská situace a její důsledky pro hudební život - Nové postavení bytové hudby - Sociálně politická angažovanost v umělecké hudbě - Diferenciacie hudebních spolků - XIII. mezinárodní hudební festival ISCM 1935 v Praze - Boj o Ostrčilova nástupce ve vedení opery ND - Založení Společnosti pro hudební výchovu a její I. mezinárodní kongres v Praze 1936 - Stoupající význam a úloha hudebního vysílání rozhlasu - Celková situace v oblasti hudební publicistiky - Třicátá léta v zrcadle sebepoznání
Bibliografie (Marie Skalická)

§ 6. Česká hudba za druhé republiky a nacistické okupace (Milan Kuna, Josef Kotek, D: Arnošt Košťál) - - - - - 183
Základní smysl českého hudebního života v nových podmínkách - Sociální postavení hudebníků -

Kulturní rada - Idea Pražského hudebního máje - POČ a pěvecké hnutí - Česká filharmonie - Národní divadlo - Atmosféra a ráz koncertního života - Omezování i konjunktura bytové hudby: a) dechovka a populární hudba - b) nástup swingové hudby - Návrat k folkóru - Poslání hudby v koncentračních táborech - Celková charakteristika
Bibliografie (Marie Skalická)

Kapitola III. Skladatelské osobnosti

§ 1. Tvůrčí vrstvy (Josef Bek, Jaroslav Jiránek, Oldřich Pukl) ----- 207
Rozklad evropského romantického slohu a česká hudba - Zakladatelé české moderny a nová generace - Síla a slabost tradice - Pluralita stylových podnětů - Českoslovenští skladatelé německé národnosti - Stylová integrace české hudby za okupace a nástup nejmladší generace
Bibliografie (Marie Skalická)

§ 2. Mezi tradicí a novými stylovými proudy (Josef Bek, Oldřich Pukl, D: Miroslav K. Černý, Ivan Poledňák, M: Jiří Fukáč) ----- 214
Základní stylová východiska - Ladislav Vycpálek - Otakar Jeremiáš - K. B. Jiránek - Boleslav Vomáčka - Emil Axman - Jaroslav Křička - Jaroslav Řídký - Další skladatelé - Česká hudba na Moravě - Jaroslav Kvapil - Osvald Chlubna - Vilém Petrželka - Václav Kaprál - Pavel Haas - Ostatní představitelé hudební tvořivosti na Moravě
Bibliografie (Marie Skalická)

§ 3. Úsilí o novou výrazovost (Josef Bek, Oldřich Pukl, D: Jaroslav Jiránek, M: Bohumil Karásek, Václav Kučera, Jiří Vysloužil) ----- 235
Základní evropské souvislosti a česká hudba - Alois Hába - Hábova škola - Karel Hába - Miroslav Ponc - Rudolf Kubín - Karel Reiner - Karel Šrom - Skladatelé kolem Přítomnosti - Vít Nejedlý - Josef Stanislav - Vladimír Polívka - Karel Janeček - Ostatní skladatelé - E. F. Burian
Bibliografie (Marie Skalická)

§ 4. Úsilí o novou útvarnost (Josef Bek, Oldřich Pukl, M: Jiří Fukáč, Václav Kučera) ---- 254
Základní evropské souvislosti a česká hudba - Bohuslav Martinů - SVU Mánes - Pavel Bořkovec - Iša Krejčí - František Bartoš - Jaroslav Ježek - Ostatní skladatelé
Bibliografie (Marie Skalická)

§ 5. Českoslovenští skladatelé německé národnosti (Josef Bek, M: Vlastimil Musil) --- 270
Specifika německé hudby v Čechách - Ervín Schulhoff - Ostatní skladatelé
Bibliografie (Marie Skalická)

§ 6. Okupační léta a nástup nové generace (Oldřich Pukl, Jarmila Doubravová, D: Jaroslav Jiránek) ----- 280
Obecné tendence hudebního vývoje a stylová diferenciací skladatelů - Sociabilita - Milan Harašta - Klement Slavický - Jaroslav Doubrava - Miloslav Kabeláč - Václav Trojan - Jiří Srnka - Jan Seidel - Václav Dobiáš - Ostatní skladatelé
Bibliografie (Marie Skalická)

Kapitola IV. Hudební druhy a žánry

§ 1. Vývoj hudebních druhů a žánrů (Jiří Bajer, M: Stanislava Zachařová) ----- 291
Kvantitativní rozmach tvorby - Zvýšená obliba komorních, zvláště dechových ansámbľů - Dru-

hová a žánrová diferenciací orchestrální tvorby - Stylová a žánrová diferenciací tvorby hudebně divadelní - Ostatní specifické zvláštnosti zkoumaného období

§ 2. Klavírní tvorba (Jaroslav Jiránek) ----- 295
Základní tendence vývoje - Pokračování v předválečné nástrojové tradici - Vývojový přerod - Klavír jako stylová laboratoř - Prvky konstruktivismu - Vliv expresionismu - Hábův čtvrttónový klavír a jeho literatura - Vliv jazzu na novou rytmově témbrovou interpretaci klavíru - Úsilí o stylovou syntézu - Literatura pro levou ruku - Stylové oprostění

§ 3. Písňová tvorba (Jiří Bajer, M: Jelena Holečková-Dolanská) ----- 303
Základní vývojová tendence - Psychologismus a žánrový realismus v lyrické písni - Další vývoj psychologického realismu v písni - Křičkův svět dětské písni - Moderní píseň - Folklórní vlivy na umělou píseň - Zrod masové písni

§ 4. Sborová tvorba (Jiří Bajer, M: Jaroslava Macková) ----- 311
Celková situace - Dvě hlavní linie - Regresivní vliv Foerstrovy sborové tradice - Pokusy o monumentální žánr - Vlivy expresionismu - Vlivy neoklasicismu - Opětný příklon k tradici

§ 5. Komorní tvorba (Jiří Bajer, M: Václav Břešťák) ----- 317
Obecná zjištění - Základní vývojové linie - Nový estetický ideál - Stylový přínos Janáčkův - Vycpálkovo komorní intermezzo - Hábův přínos - Oživení tradiční tvorby na přelomu let třicátých - Nové rysy v komorní tvorbě za okupace

§ 6. Orchestrální tvorba (Jitka Ludvová, M: Jiří Bajer, Václav Kučera) ----- 324
Obecná zjištění - Symfonie - Symfonieta - Symfonická věta - Nástrojový koncert - Concerto grosso - Suita, partita - Závěry

§ 7. Vokálně orchestrální tvorba (Milan Kuna, M: Jaroslav Smolka) ----- 334
Problematika druhů - Frekvence kantátové a oratorní tvorby - Charakter látek a jejich obsahového ztvárnění - Žánrová diferenciací - Nové výrazové prostředky - Z ducha tradice - Janáček a Vycpálek - Vlivy expresionismu - Pokusy o jiná žánrová pojetí

§ 8. Tvorba pro hudební divadlo (Jiří Bajer) ----- 342
Obecná zjištění - Hlavní vývojová tendence - Nositelé vývojové kontinuity - Janáčkovy opery - Ve znamení avantgardy - Politická situace jako nový faktor vývoje v letech třicátých - Úsilí o stylovou syntézu - Návraty i další nové cesty

Kapitola V. Stylová zobecnění

§ 1. Hudební řeč (Karel Risinger, D: Jarmila Doubravová, Arnošt Košťál, Josef Kotek, Jitka Ludvová, Ivan Poledňák) ----- 359
Harmonie, melodie a akordika - Atonální hudební řeč jako stadium vývoje - Čtvrttónový a šestinotónový systém Aloise Háby - Proudny v české hudbě - Forma - Rytmus a metrum - Instrumentace a barva zvuku - Specifické rysy hudební řeči bytové hudby - Vlivy jazzu - Hlavní společné znaky bytové hudby - Závěry

§ 2. Formování stylů (Jaroslav Jiránek, M: Jarmila Doubravová, Karel Risinger) ----- 374
Obecná zjištění - Celková stylová charakteristika let dvacátých - Přežívání romantismu - Tvorba

Leoše Janáčka jako stylový mikrokosmos české poválečné hudby - Zvláštní stylové zařazení poválečné tvorby Otakara Ostrčila a Ladislava Vycpálka - Expresionistická linie české poválečné hudební tvorby - Neoklasicismus a ostatní příbuzné směry - Konstruktivismus jako specifický odraz moderního městského životního stylu - Postupující stylová integrace let třicátých a čtyřicátých - Společensky podmíněné oprostění a zrod nových stylových kvalit - Počátky socialistického realismu

§ 3. Hudba a řeč (Jiří Bajer) - - - - -	437
Obecná zjištění - Hudba a poetismus - Hudba a poezie třicátých let - Vliv expresionismu na vztah hudby a řeči	
§ 4. Námětové okruhy (Jiří Bajer, M: Václav Kučera) - - - - -	445
Typické námětové okruhy - Proměny vlastenectví - Změny v sociálním postoji - Líc a rub civilizačních námětů - Voba žánru jako způsob vyjádření postoje ke skutečnosti	
§ 5. Vztah umělecké a bytové hudby (Jaroslav Jiránek, Josef Kotek, Arnošt Košťál) - - - - -	449
Folklór, jazz a masová píseň jako prvky potenciální estetické jednoty - Jazzové okouzlení dvacátých let - Vzájemné vztahy - Iluze a skutečnost - Desiluze: nová řešení - Další integrační činitelé a) masová píseň - b) městský folklór a šlágry - c) divadlo - Problematika folklórní - Nové postavení lidové písně - Konzumní proměny lidové písně a úloha rozhlasu - Nová jevištní tribuna folklóru - Další přístup k lidové písni - Úloha zvukového filmu - Nová vlna folklórního revivalismu z konce republiky a z protektorátu	
§ 6. Hudba a společnost (Jaroslav Jiránek, D: Josef Bek, Oldřich Pukl) - - - - -	462
Poválečné proměny estetického citění - Vztah české a světové hudby - Vztah hudby a ostatních druhů umění - Pojem umělecké avantgardy - Hudba a expresionismus - Hudba a moderní úsilí o novou útvornost - Hudba a moderní styl života - Společné rysy moderního umění - Specifické podmínky českého řešení - Specifičnost české hudební moderny - Boj o umění socialistického realismu v hudbě	
Ediční poznámka (Redakce) - - - - -	481
Obrazová příloha (Stanislav Jareš, Josef Kotek, Oldřich Pukl) - - - - -	
Seznam vyobrazení (Stanislav Jareš, Josef Kotek, Oldřich Pukl) - - - - -	483
Poznámky k obrazové příloze (Stanislav Jareš, Josef Kotek, Oldřich Pukl) - - - - -	499
Rejstřík (Marie Dulavová) - - - - -	502